

Spelling 2003 van 't Naers in 't kort

door Tjeu Hermans ofwaal Tjeu van Waals-Sefke

Opmerking vööraaf

't Naers is 'n laevendje en dus verangerendje taal. Op drie plaatse kèntj gae det zeen in dees raegeling. Vöörop sjtaon hie de vorme van Naerse miense van aojer den 70, dao-achter die van jóngere den 70.

a. *sjoel* - *sjoel*, *roead* - *roeëd*, *broead* - *broeëd*

b. *spele* - *sjele*, *snieje* - *snieje*, *springe* - *sjpringe*, *staon* - *sjaon*

c. *Zwame* - *Zwame*, *zwaegel* - *zjwaegel*, *zweit* - *zjweit*

Dees twieë vorme kome dus naeve-ein vöör.

1. Klinkers

De klinkerteikes zeen wie in 't Nederlandsj. 'n Paar apaarte teikes zeen:

* de <i>è</i>	deze klinker kumtj vöör in wöörd wie	<i>bèd, mè, wèdde, vès.</i>
* de <i>ö</i>	deze klinker kumtj vöör in wöörd wie	<i>kösse, Kölle, mörge, dörp.</i>
* de <i>ó</i>	deze klinker kumtj vöör in wöörd wie	<i>bóks, jónk, kóntj, lónge.</i>
* de <i>ae</i>	deze klinker kumtj vöör in wöörd wie	<i>Naer, waers, taeg, laeg, gesjraeve.</i>
* de <i>äö</i>	deze klinker kumtj vöör in wöörd wie	<i>vöör, däör, mäöle, vööl.</i>
* de <i>ao</i>	deze klinker kumtj vöör in wöörd wie	<i>Paose, raoje, kaod, vastelaovendj.</i>

2. Twieëklanke

Vöörbeeldje van Naerse wöörd mèt twieëklanke:

<i>ieë</i>	<i>twieë, zieë, fieëst</i>	twee, zee, feest.
<i>oea</i>	<i>roead, broead, sjoel</i>	rood, brood, school (vorm bie aojere den 70).
<i>oeë</i>	<i>roeëd, broeëd, sjoel</i>	rood, brood, school (vorm bie jóngere den 70).
<i>uuë</i>	<i>duuëske, huuëre, buuëtje</i>	doosje, horen, bootje.
<i>aej</i>	<i>baeje, knaeje, gaeje</i>	bidden, kneden, wieden.
<i>uu j</i>	<i>luuj, Truu j, kuuj</i>	mensen, Truus, koeien.
<i>euj</i>	<i>bleuje, greuje,</i>	bloeien, groeien.
<i>ej</i>	<i>nejje, wejje, zejje</i>	naaien, waaien, zaaien.
<i>oej</i>	<i>(ich) loej, (ich) roej</i>	(ik) luid, (ik) roei.
<i>ooj</i>	<i>ooj, (ich) blooj, (ich) zooj</i>	ui, (ik) bloed, (ik) zou.
<i>aoj</i>	<i>aoje, (ich) raoj, (ich) braoj</i>	oude, (ik) raad, (ik) braad.
<i>aa j</i>	<i>flaaj, sjaaj</i>	vla, shade.

* Kees in principe vöör **ou** en neet vöör **au**, behalve as 't Nederlandsj **au** haet.

* Kees in principe vöör **ei** en neet vöör **ij**, behalve as 't Nederlandsj **ij** haet.

3. Mètklinkers

De mètklinkers zeen wie in 't Nederlandsj. Inkele bezunjer gevalle zeen:

* de gk	dit teike kumtj vöör in wöörd wie	<i>bagke, ligke, zègke, lègke.</i>
* de sj	dit teike kumtj vöör in wöörd wie	<i>sjaats, sjoon, sjmiete, sjtaeke.</i> Mer ouch: <i>smiete, staeke, spliete</i> (vorm bij aojere den 70).
* de zj	dit teike kumtj vöör in wöörd wie	<i>Zjwame, zjwaegel, zjweite.</i> Mer ouch <i>Zwame, zwaegel, zweite</i> (vorm bie aojere den 70).

De **j** wöördj in eine mètklinkergroep op 't inj mer eine kieër gesjraeve: *blindj, windj, tandj, kantj.*

4. *t* of *d* op 't inj van ein woord

As 't woord in 't Nederlandsj op 't inj 'n *d* haet, blijftj die in 't Naers bewaardj, ouch as die *d* door 'n *j* gevolgdj wäördj. Mer as 't Nederlandsj gein vöörbeeldj mèt *d* is, den altied ein *t* sjrieve, want die klinktj dao. Dus: *hóndj*, *landj*, *bèd* naeve *kat*, *rat*, *wèt*.

5. 't Kort wäördje *se*

De ónbeklemtoeëndje vorm van *doe* is *se*. Det is ein woord en wäördj los van 't wèrkwoord gesjraeve. Dus: *kieks se*, *kums se*, *paks se*, *as se kums*.

6. Internationaal wäörd

Internationaal wäörd wäöre zoeëvööl mäögelik in de internationale sjpelling gesjraeve, dus: *telefoon*, *televisie*, *diskette*, *computer*, *chatte*, *sms-e*.